

VEREENIGING
VOOR PENNINGKUNST

JAARVERSLAG
1949

1925 - VEREENIGING VOOR PENNINGKUNST - 1950

25ste JAARVERGADERING
op Donderdag 8 Juni te 10.30 uur v.m.
in Pulchri Studio, Lange Voorhout 15, 's-Gravenhage.

Agenda:

1. Opening door de Voorzitter.
2. Notulen der vorige Jaarvergadering.
3. Verslag van de Secretaris over het 24ste Verenigingsjaar.
4. Rekening en verantwoording van de Penningmeester.
5. Installatie van de in de bestuursvergadering van 21 Januari 1950 benoemde bestuursleden de HH. Dr H.Enno van Gelder en R.M. de Vries.
6. Verkiezing van 2 nieuwe leden van het bestuur in de plaats van de HH. J. Wils en G.H. 's-Gravesande, die volgens rooster aftreden, doch herkiesbaar zijn. (art.7 der Statuten)
7. Benoeming van een Kascommissie 1951.
8. Installatie van de Tentoonstellings-commissie in verband met het volgende punt.
9. Bespreking van de organisatie van de Internationale Penningtentoonstelling van 8 Sept. - 9 Oct.1950 in het Stedelijk Museum te Amsterdam.
10. Nadere bespreking betreffende de 1e penning voor het jaar 1950.
11. Bespreking van de 2e penning voor het jaar 1950.
12. Bespreking van de financiële positie der Vereniging en in verband hiermede:
13. Begroting van het werkplan 1951.
14. Rondvraag.
15. Sluiting.

Aan de leden, die hun contributie ad f 7.50 nog niet hebben betaald, wordt vriendelijk verzocht dit zo spoedig mogelijk te doen door overschrijving van het bedrag op postrekening nr. 96820 ten name van de Vereeniging voor Penningkunst, te Den Haag.

VEREENIGING
VOOR PENNINGKUNST

JAARVERSLAG
1949

BESTUUR

Mr. D. GILTAY VETH	Voorzitter
G. H. 's-GRAVESANDE	Secretaris-Penningm.
C. G. VATTIER KRAANE	Ereleden
Dr. M. A. EVELEIN	
A. A. M. STOLS	Leden
Jhr Ir A. C. VON WEILER	
JAN WILS	

PENNINGRAAD

Mr. D. GILTAY VETH
G. H. 's-GRAVESANDE
Jhr Ir A. C. VON WEILER
JAN WILS

SECRETARIAAT

WAALSDORPERWEG 106 — 'S-GRAVENHAGE
GIRONUMMER DER VEREENIGING 96820

1e Penning 1949
mod. Bram Roth

2e Penning 1949
mod. Geurt Brinkgreve

JAARVERSLAG VAN DE VEREENIGING VOOR PENNINGKUNST

1949

In de jaarvergadering van 13 Mei 1949 in Pulchri Studio te 's-Gravenhage gehouden heeft de heer C. G. Vattier Kraane zijn — reeds enige tijd gekoesterde — wens, om de voorzittershamer neer te leggen in verband met het bereiken van de 85 jarige leeftijd, met de daad bezegeld. Reeds vanaf de oprichting in 1926 heeft hij als Voorzitter de geschiedenis der Vereniging beleefd en er zijn beste krachten aan gegeven. Veel heeft hij in die tijd gedaan, om het laten vervaardigen van penningen ter gelegenheid van bijzondere gebeurtenissen, te propageren.

Hem werd onder algemene bijval hartelijk dank gebracht voor zijn uitnemende werkzaamheden en daarbij het ere-lidmaatschap der Vereniging aangeboden.

In zijn plaats werd benoemd Mr. D. Giltay Veth die bereid was voorlopig de voorzittersplaats in te nemen.

Zoals het jaarverslag over 1948 vermeldde, zou de heer G. H. 's-Gravesande als opvolger van Dr. M. A. Evelein het ambt van secretaris-penningmeester voor één jaar aanvaarden.

Tot onze spijt voelde de heer 's-Gravesande zich genoodzaakt zijn bestuursfunctie vóór het einde van dit boekjaar neer te leggen; waarna aan ondergetekende werd verzocht voorlopig tot de jaarvergadering in 1950 de werkzaamheden van de secretaris-penningmeester voort te zetten.

Het jaar 1949 leverde, wat de penningen betreft, een tweetal fraaie aanwinsten op. De eerste penning, in gegoten vorm uitgevoerd naar een modelé van Bram Roth, had betrekking op de 300ste geboortedag van de dichter-graveur Jan Luyken (1649—1712).

Met de tweede, — een geslagen — penning van de hand van Geurt Brinkgreve, werd hulde gebracht aan onze soldaten in Indonesië, waarbij tevens in het bijzonder de nagedachtenis werd geëerd van de op 25 Mei 1949 overleden Generaal Spoor.

Betreffende de finantiële positie der Vereniging moet ik helaas bekend maken, dat deze een weinig gunstig uitzicht biedt. In het jaarverslag over 1948 werd vermeld, dat de vervaardiging der Jubileum-penning met de daaraan verbonden prijsvraag enigermate boven de draagkracht der Vereniging heeft gelegen. In genoemd verslag werd tevens medegedeeld dat, om de verschuldigde kosten te voldoen, een aanspraak is gemaakt op de reeds ontvangen contributies over 1949. Zodoende zagen de jaarcijfers over 1948 er nog vrij gunstig uit. Deze „schijn-welvaart" werd in het afgelopen jaar door de werkelijkheid achterhaald, want de kosten van 4 penningen, t.w. die van 1948 en 1949 kwamen nu in z'n geheel op de debetpost van 1949. Deze gang van zaken zou voor het a.s. 5de Lustrum onzer Vereniging noodlottig zijn geweest, ware het niet, dat onze Vereniging een renteloos voorschot werd verleend groot f 1.341.79. Ondanks

deze tegemoetkoming is toch oppassen geboden (het ledental liep in 1949 van 309 terug tot 247, zie tevens in verband hiermede het jaarverslag 1948) en de Vereniging zal al haar zeilen moeten bijzetten om door middel van een forse propaganda het ledental te vergroten. Enige suggesties in deze richting werden reeds ter bestudering aan het Bestuur voorgelegd. Als zeer belangrijk in dit verband mag gezien worden het organiseren van een „Internationale Tentoonstelling van Penningkunst", waarmede de Vereniging haar 25 jarig bestaan herdenkt en welke gehouden zal worden van 8 September tot 9 October 1950 in het Stedelijk Museum te Amsterdam.

Gedurende de congresdagen in September/October 1949 te Parijs werden namelijk met vertegenwoordigers van de verschillende landen, die op de grote Int. Penningtentoonstelling in de „Monaie" met inzendingen aanwezig waren, besprekingen gevoerd.

Het bestuur heeft thans de meest belangrijke landen uitgenodigd, met een collectie penningen aan de tentoonstelling in Amsterdam deel te nemen. Het betreft speciaal die penningen, welke vervaardigd zijn in de periode 1925—1950, waarbij dan bovendien de klemtoon gelegd wordt op die, welke na de 2de wereldoorlog ontstaan zijn.

Uit de reeds binnengekomen antwoorden en toezeggingen mag de gevolgtrekking worden gemaakt, dat de tentoonstelling een succes belooft te worden.

De hoop uitsprekende, dat dit succes bekroond mag worden met een belangrijke toename van nieuwe leden wil ik dit verslag sluiten met een opwekking aan alle leden en hun familie, vrienden en kennissen, deze unieke en interessante expositie vooral niet te verzuimen.

R. M. DE VRIES, Secr.-penningm. ad. int.

BELEEFD VERZOEK AAN ONZE LEDEN

Nog steeds werd door een aantal leden verzuimd hun contributiegelden te voldoen voor het lidmaatschapsjaar 1950.

Wetende, dat er bij deze leden geen opzet in het spel is, doch louter een „ach ja, ik heb het vergeten," doe ik bij deze voor de laatste maal een beleefd beroep op hen, dit verzuim alsnog goed te maken. Mocht evenwel de betreffende contributie per 1 Juli 1950 nog niet door mij zijn ontvangen, dan zal ik mij genooddaakt zien, van een postquitantie gebruik te maken.

Tevens maak ik er onze leden bij deze op attent, dat het verenigingsjaar loopt van 1 Januari tot 31 December van hetzelfde jaar. Daarom wil ik de leden hierbij beleefd doch dringend verzoeken hiermede rekening te houden en de contributies te voldoen vóór 1 Maart van het betreffende verenigingsjaar. U bespaart ons veel moeite en Uzelf de incassokosten. Bij voorbaat mijn beleefde dank.

De Secr.-penningmeester.

IN MEMORIAM

Mr. F. J. VAN LANSCHOT

Oud-burgemeester van 's Hertogenbosch

overleden te Helvoirt

op 28 October 1949.

Hij, die in de nazomer van dit jaar nog eens het voorrecht mocht genieten de oud-burgemeester van 's Hertogenbosch, Mr. F. J. van Lanschot, op zijn kasteel Zwijsbergen te Helvoirt te bezoeken, stond, na gehoord te hebben, dat hij ongesteld was, verbaasd hem daar vrolijk en fris aan te treffen. Toch was hij toen al niet goed, en door zijn grote wilskracht en zijn energie, wist hij alle uiterlijke kentekenen van lichamelijke achteruitgang weg te werken.

Na het neerleggen van zijn ambt had de Heer Van Lanschot zich op Zwijsbergen teruggetrokken, niet om daar rust te vinden, want tot rusten zou zijn werkzame geest hem niet hebben laten komen.

Weinigen zullen hebben geweten, dat de Heer Van Lanschot een filosoof was, hetgeen hij dan ook slechts openbaarde aan degenen, die daarvoor bij hem in aanmerking kwamen.

Velen daarentegen kenden hem om zijn humor, die hij niet weggaf om te lachen, maar om er de wijsheid uit te halen, welke hij er ter lering inlegde.

Mr. Van Lanschot had de schoonheid lief; de schoonheid in de natuur, de schoonheid in de menselijke geest en ook de schoonheid door de mens gewrocht. De wetenschap was hem eigen en hij trachtte die bij anderen aan te kweken.

Het „rem publicam ut suam diligere fast est", was voor hem als Burgemeester de hoogste wet, waarin tevens zijn grote drang besloten lag aan de burgerij zijner stad de liefde voor hare geschiedenis bij te brengen en de glorie van haar grote mannen te doen kennen.

Wat keizer Napoleon I aan de astronoom Oriani eens schreef, had ook Burgemeester Van Lanschot kunnen zeggen: „Les sciences, qui honorent l'esprit humain, les arts, qui embellissent la vie et transmettent les grandes actions à la posterité, doivent être spécialement honorés dans les gouvernements libres", want zolang hij aan het hoofd van de Bossche burgerij gestaan heeft, trachtte hij haar aandacht voor de schoonheid van de wetenschap en het verhevene van de kunst te winnen.

In dit Jaarverslag van de Vereniging voor Penningkunst is een woord ter gedachtenis aan Burgemeester Van Lanschot op zijn plaats, want de hedendaagse penning had zijn volledige aandacht.

En er is misschien in ons land geen tweede Burgemeester aan te wijzen, die, zoals hij, elke bijzondere gelegenheid binnen zijn stad aangreep, om die in het metaal voor de toekomst vast te leggen.

Nauwelijks Burgemeester van 's Hertogenbosch, wist hij de Raad te bewegen een „erepenning" in het leven te roepen ter uitreiking aan hen, die voor de stad grote verdiensten hadden. (Jaarverslag 1946, plaat 1 No. 2.)

(vervolg pag. 10)

VAN DE PENNINGMEESTER OVER 1949

[illegible]

UITGAVEN			
Honoraria voor opdrachten		f	650 —
Aanmaakkosten 2 penningen 1948		"	2808 31
Idem 2 penningen 1949		"	2165 44
Nabestelde penningen		"	80 20
Restitutie van contributie		"	60 30
Drukkosten Jaarverslag 1948		"	281 56
Kosten Parijse tentoonstelling		"	320 10
Inningskosten		"	8 05
Porti		"	2 90
Zaalhuur Pulchri Studio		"	9 35
Diverse kosten van drukorders		"	19 12
Saldo per 31 December 1949 t.w.:			
Postgiro-rekening	f	369,01	
Kas Nederland	"	15,50	
Kas Indonesië	"	23,38	
			407 89
		f	6813 22

OVERZICHT DER

DEBET			
Saldo Nutsspaarbank per 1 Januari 1949	f	961	17
Rente per 31 December 1949	"	21	62
	f	982	79

KAPITAALSREKENING

CREDIT			
Saldo Nutsspaarbank per 31 December 1949	f	982	79
	f	982	79

Hij was het, die aan de beroemde Bossche schilder Jheronimus van Aken daadwerkelijk hulde bracht en dit niet alleen door het plaatsen van een standbeeld van de schilder, maar ook door het uitgeven van een fraaie penning ter herinnering aan deze gebeurtenis. (Jaarverslag 1946, plaat II No. 5.)

Terecht mocht hij een penning laten slaan ter gedachtenis van het openstellen van de grootste veehallen van Nederland, door hem gebouwd.

Zijn „triomf“-penning was de penning, welke bij gelegenheid van het zeven honderd vijftig jarig bestaan van 's Hertogenbosch werd uitgegeven. Met de grootste zorg heeft hij die voorbereid en het was zijn wens, dat die tot in de kleinste onderdelen goed verzorgd werd. Een bekend latinist moest het rand-schrift op voor- en keerzijde van de penning opstellen. (Jaarverslag 1946, plaat II, No. 3.)

Nog voordat de Heer van Lanschot het Burgemeestersambt aanvaardde trok de penningkunst hem reeds aan en door zijn stuwkracht wist hij de Proosten van de Illustre Lieve Vrouwe Broederschap te 's Hertogenbosch te bewegen bij het zes honderd jarig bestaan van die Instelling de herinnering daaraan op een penning vast te leggen. (Jaarverslag 1946, plaat I No. 4.) En met dezelfde ijver bepleitte hij, als bestuurslid van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noordbrabant, het tot stand komen van een penning, toen dit Genootschap zijn eerste eeuwfeest zou gaan vieren. (Jaarverslag 1946, plaat III, No. 8.)

Het moet voor de Heer Van Lanschot een grote vreugde zijn geweest toen de burgerij van zijn stad hem, om zijn vele en grote verdiensten als Burgemeester, zijn portretpenning in goud, zilver en brons aanbood. (Jaarverslag 1946, plaat III, No. 6.)

Vereerd door het daarin gelegen bewijs van erkenning zijner liefde tot zijn stad, moet hij er inwendig verheugd over zijn geweest, dat door die penning de reeks penningen, welke door hem gebracht was, weer met een werd vermeerderd en dat deze de penning was, waarop zijn eigen beeltenis voorkwam.

H. J. M. EBELING.

RD